

Odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości ? z upoważnienia ministra na interpelację poselską nr 23134 w sprawie rejestrowania przebiegu rozpraw w sądach cywilnych

Szanowny Panie Marszałku! W odpowiedzi na interpelację pana posła Krzysztofa Brejzy oraz grupy posłów, przekazaną przy piśmie Pana Marszałka z dnia 30 czerwca 2011 r., w sprawie rejestrowania przebiegu rozpraw sądowych w sprawach cywilnych, uprzejmie przedstawiam następującą odpowiedź.

Kodeks postępowania cywilnego nie zawiera przepisu analogicznego do art. 358 Kodeksu postępowania karnego, zgodnie z którym jeżeli nie przemawia przeciw temu wzgląd na prawidłowość postępowania, sąd na wniosek strony wyraża zgodę na utrwalenie przez nią przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk.

Przy okazji kolejnych nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego zostanie rozważona propozycja de lege ferenda, aby w kodeksie jednoznacznie uregulować kwestię możliwości nagrywania przebiegu rozprawy przez strony i uczestników postępowania na wzór regulacji przyjętej w Kodeksie postępowania karnego.

Aktualny stan prawny w tym zakresie przedstawia się następująco:

W celu zapewnienia właściwego utrwalenia czynności procesowych oraz prawidłowego toku postępowania cywilnego, ustawą z dnia 29 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 108, poz. 684), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2010 r., dokonano nowelizacji przepisów regulujących utrwalanie przebiegu posiedzeń sądowych. Wprowadzony przepis art. 157 § 1 K.p.c. stanowi, że z przebiegu posiedzenia jawnego protokolant sporządza protokół. Protokół sporządza się, utrwalając przebieg posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz pisemnie, pod kierunkiem przewodniczącego, zgodnie z art. 158 § 1. Jeżeli jednakże ze względów technicznych utrwalenie przebiegu posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i

dźwięk nie jest możliwe, protokół jest sporządzany wyłącznie pisemnie, pod kierunkiem przewodniczącego, zgodnie z art. 158 § 2 (art. 157 § 11 K.p.c.).

Jak wskazują powyższe unormowania, w postępowaniu cywilnym obecnie zasadą jest utrwalanie przebiegu posiedzenia jawnego za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk (protokół elektroniczny). Jest to podstawowa forma protokołu w postępowaniu cywilnym. Obok niego jest sporządzany skrócony protokół pisemny, obejmujący jedynie najbardziej istotne informacje o przebiegu i wynikach posiedzenia, o których mowa w art. 158 § 1 K.p.c.

Wskazać trzeba, że zgodnie z art. 9 § 2 K.p.c. strony i uczestnicy postępowania mają prawo do otrzymania z akt sprawy zapisu dźwięku, chyba że protokół został sporządzony wyłącznie pisemnie.

Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego **nie zawierają** regulacji **zakazującej** stronie czy też publiczności **nagrywania** rozprawy ani **uzależniającej realizację takiego uprawnienia od uprzedniej zgody sądu**

. Należy również zwrócić uwagę, że zakres uprawnień przewodniczącego prowadzącego posiedzenie, określony w art. 155 § 1 i 2 K.p.c., nie obejmuje sfery związanej z wyrażaniem zgody na utrwalanie przez stronę postępowania cywilnego zapisu dźwiękowego takiego posiedzenia. W związku z powyższym należy uznać, iż rejestracja dźwiękowa przebiegu rozprawy, dokonywana przez stronę czy publiczność bez konieczności uprzedniego uzyskania zgody przewodniczącego, jest dopuszczalna.

Jeżeli jednak sposób nagrywania przebiegu rozprawy powodowałby naruszenie powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych, sąd w ramach instrumentów policyj sesyjnej mógłby upomnieć daną osobę, co w okolicznościach konkretnej sprawy? jak się wydaje? mogłoby przybrać również formę zakazu dalszego nagrywania rozprawy. Przepis art. 153 § 1 K.p.c. przewiduje, że sąd z urzędu zarządza odbyte całego posiedzenia lub jego części przy drzwiach zamkniętych, jeżeli publiczne rozpoznanie sprawy zagraża porządkowi publicznemu lub moralności lub jeżeli mogą być ujawnione okoliczności objęte ochroną informacji niejawnych. Sąd może zarządzić odbyte posiedzenia przy drzwiach zamkniętych również na wniosek strony, jeżeli podane przez nią przyczyny uzna za uzasadnione lub jeżeli roztrząsane być mają szczegóły życia rodzinnego (art. 153 § 2 K.p.c.). Nie budzi wątpliwości, że osoby zaufania obecne na sali w trakcie rozprawy odbywającej się przy drzwiach zamkniętych nie mogą utrwalac jej przebiegu.

Do Ministerstwa Sprawiedliwości nie docierały sygnały, które wskazywałyby na bezzasadne ograniczanie przez sądy jawności posiedzeń sądowych w sprawach cywilnych, stąd też wydaje się, iż podejmowanie w tym przedmiocie sugerowanych w interpelacji specjalnych działań mających na celu zbadanie skali tego zjawiska nie jest uzasadnione.

Z poważaniem

Sekretarz stanu

Stanisław Chmielewski

Warszawa, dnia 21 lipca 2011 r.

Źródło: www.aferyibezprawie.org